

[Ministeren for Grønland.]

Der er, som det også blev understreget både af hr. Dupont og hr. Kirkegaard, ikke noget, der kan være mere forkert. Her er det temmelig centralt, temmelig afgørende, at havde vi lærerkræfter på dette område, ville der intet problem være. Men det synes, som om hr. Knud Hertling glemmer denne problemstilling; det er næsten, som om det er ond vilje, at lovforslaget skal gennemføres uden hensyn til disse forhold. Jeg vil endda sige, at selv om der havde været lærerkræfter i tilstrækkeligt omfang, tror jeg ikke, at forældretilslutningen ville have været stort anderledes. Jeg tror også, at udvalget deler den opfattelse, at det i og for sig ikke var lærerproblemet alene, der dikterede ønsket om den placering, som danskundervisningen har i den grønlandske skole.

Jeg har forstået på flere udtalelser, der er fremsat her i dag, at der foreligger en udtalelse — ja, det ved jeg for øvrigt fra presseomtale — fra lærerkollegiet i Holsteinsborg. Jeg kender den naturligvis periferisk gennem presseomtale; vi kender den ikke i ministeriet. Udtalelsen er formentlig fremsendt til udvalget, og antagelig har sekretariatet givet den videre til ikke-udvalgsberettigede medlemmer — det indtryk fik jeg i hvert fald; men vi har ikke set denne udtalelse i ministeriet, jeg kender den altså ikke i dens helhed.

Jeg vil i øvrigt gerne sige, at når et lærerkollegium har en opfattelse, der divergerer så stærkt fra opfattelsen i de lærerkollegier, der under udvalgsrejsen havde kontakt med, så havde vi meget gerne set, at hr. Knud Hertling havde været til stede og fremført sine synspunkter i de lærerkollegier, som udvalget deltog i; jeg tror, det ville have været af meget stor værdi, ikke alene for udvalget, men også for hr. Knud Hertling.

Forskellige ordførere — det var hr. Fuglang-Damgaard og hr. Rosing — omtalte børnehaveklasserne. Det er rigtigt, at vi under rejsen fik bekræftet, at der foreligger et problem vedrørende skolemodning; og det fik på sine steder sit ganske særlige udtryk derved, at forældre og lærere lagde nogen vægt på oprettelse af børnehaveklasser. Vi mødte også en enkelt principiel modstander, der for så vidt på saglig vis motiverede sin opfattelse, at han gerne selv ville have børnene fra starten af, han ville ud fra

pædagogiske hensyn ikke have dem spoleret i børnehaveklasser, men det var nu en enlig svale.

Jeg vil gerne sige, at ministeriet har — det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2 — heller ikke lagt skjul på, at der her var tale om et meget stærkt ønske, ikke alene fra den grønlandske lærerforening, men også fra landsrådet, men at vi ikke mente at kunne følge dette ønske. Jeg har i udvalget begrundet dette måske mærkelige standpunkt, og jeg finder det nødvendigt også at sige et par ord om det ved denne lejlighed.

I Grønlandsrådets investeringsplan frem til 1970 har man ud fra ikke alene økonomiske, men også og måske særligt ud fra tekniske hensyn, d. v. s. kapacitetshensyn, kun regnet med at kunne opføre børnehaveklasser til omkring $\frac{1}{4}$ af de 6-årige børn i byerne; tilmed ville dette efter den nævnte plan først kunne forventes i slutningen af denne 5 års periode. Dertil kom, at man havde skønnet det nødvendigt i første række at søge hovedskolen, navnlig 8. og 9. klasserne, i Grønland udbygget efter behov, og det er alene hensynet hertil, der har medført den formulering, som § 2, stk. 3, har fået, en direkte forpligtende formulering. Den vil have den virkning, som er anført i bemærkningerne til lovforslagets § 2, hvoraf det fremgår, at man i byerne måtte se sig nødsaget til at drive disse klasser under uegnede lokaleforhold og/eller med ukvalificerede lærerkræfter. Nu har udvalget i forrige folketingsår stillet forslag om at ændre ordet „kan“ til „bør“. Man ville vel nok kunne diskutere forskellen i dette ordvalg, men på den baggrund, hvorpå forslaget er fremkommet, kan man i hvert fald ikke tvivle om hensigten efter den motivering, som denne ændring har fået eller vil få. Heraf må givetvis følge, at denne ændring — om den vedtages — må være forpligtende med hensyn til oprettelse af børnehaveklasser, og det må i givet fald ske på bekostning af 8. og 9. klassernes etablering i Grønland.

Hertil synes jeg det bør siges i god tid, at der må være principiel enighed om, at børn, der har evner, børn, der har ønsker, også må have ret til at fortsætte skolegangen efter det 7. skoleår. Derfor kan vi blive henvist til, at skolegangen sker her